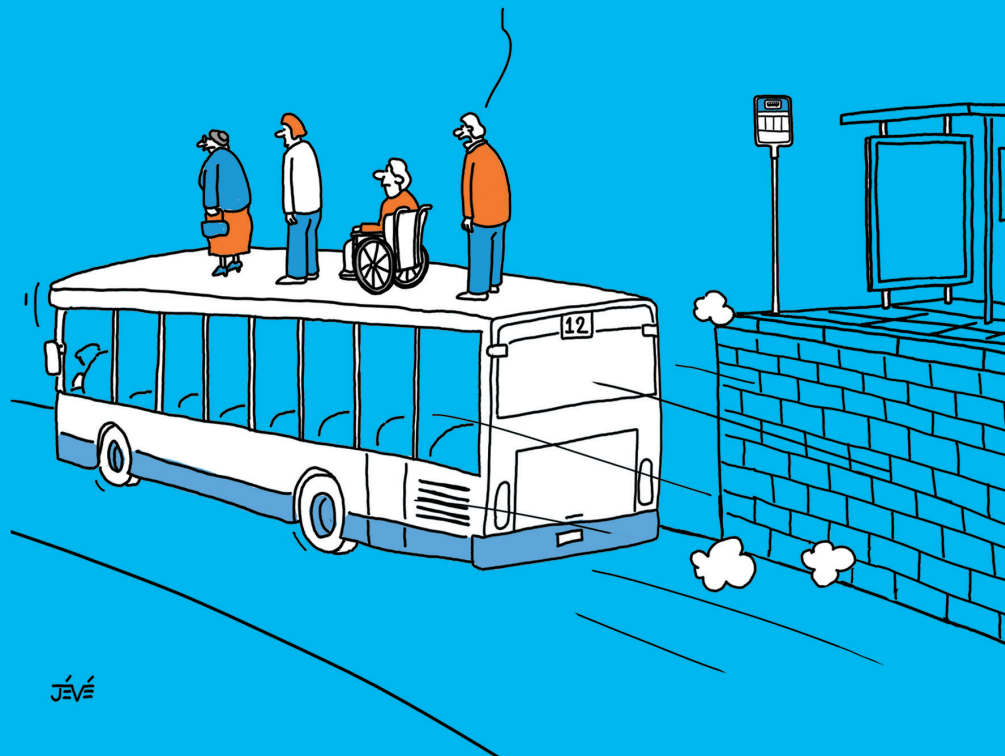

Casusboekje

VN-verdrag rechten van personen met een handicap

VOLGENS MIJ IS DE
BUSHALTE NIET
GELIJKVLOERS...

Voorwoord

WAAROM DIT BOEKJE

Stel, je bent blind en je hebt een hulphond. Je bezoekt al jaren een winkelcentrum waar je gebruikmaakt van de roltrap. Maar op een dag staat er een beveiligingsman bij de roltrap die je de toegang ontzegt omdat de roltrap verboden is voor honden. Wat doe je dan? En mag dit eigenlijk wel, wettelijk gezien? Het antwoord op deze vragen leest u verderop bij het verhaal van meneer Janssen.

VERHALEN UIT DE PRAKTIJK

Dit is een boekje met verhalen over mensen. Verhalen die illustreren welke hindernissen mensen met een handicap in het dagelijks leven moeten overwinnen. En hoe zij het recht op toegang tot bijvoorbeeld openbare voorzieningen tot aan de rechter toe hebben bevochten. De namen van de provincies, gemeenten en de mensen in de verhalen zijn fictief. Maar wat deze mensen meemaken is gebaseerd op feiten, op zaken waar een rechter een uitspraak over heeft gedaan.

VOOR GEMEENTEN

Deze publicatie is bestemd voor gemeenten die meer willen weten over de inhoud en de reikwijdte van het VN-verdrag. Het is geen volledig overzicht, maar biedt wel een representatief beeld. Het boekje is geschreven door Wim Peters, Wmo-specialist bij Stimulansz. Wim Peters doet al zes jaar onderzoek naar de consequenties van het VN-verdrag in België, Duitsland, Italië, Schotland en binnenkort dus ook in Nederland. Wilt u meer weten over dit VN-verdrag? En wat dit betekent voor uw gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden? Volgt u dan deze trainingen.

Abonnees van Stimulansz kunnen ook gebruikmaken van de handreiking over dit onderwerp die in de loop van 2016 uitkomt.

We hopen dat deze verhalen u inspireren om binnen uw gemeente te zoeken naar goede oplossingen voor mensen met een handicap. Want ook zij willen graag deelnemen aan de samenleving.

Inhoud

Voorwoord

- CASUS 1** ADVOCaat WEERT KLANTEN MET HANDICAP
- CASUS 2** EEN ONBEREIKBARE BUSHALTE
- CASUS 3** DE UITDAGINGEN BIJ EEN DAGJE UIT
- CASUS 4** DISCRIMINATIE BIJ EEN HYPOTHEEK
- CASUS 5** BEZUINIGINGEN BEDREIGEN ONAFHANKELIJK LEVEN
- CASUS 6** VERBODEN TOEGANG VOOR HULPHONDEN
- CASUS 7** GEEN TOELATING TOT EEN PRAKTIJSCHOOL?
- CASUS 8** AFGeweZEN IN EEN SOLLICITATIEPROCEDURE
- CASUS 9** POLITIEKE PARTICIPATIE?
- CASUS 10** VERKIEZINGEN MET OBSTAKELS
- CASUS 11** NIET WELKOM BIJ DE WIELERCLUB

Artikelen VN-verdrag gehandicapten waarnaar wordt verwezen

Over Stimulansz

CASUS I ADVOCaat WEERT KLANTEN MET HANDICAP

De gemeente Gelijkland is nadat het VN-verdrag geratificeerd was direct actief met de uitvoering aan de slag gegaan. Er is gemeenteraadbreed een motie aangenomen waarin het college werd opgedragen met een actieplan inclusief beleid te komen. Vanuit de gebruikersgroepen van mensen met een handicap is een VN-panel opgericht dat vervolgens de grootste knelpunten heeft geïnventariseerd.

KNELPUNTEN

De knelpunten die het eerst aangedragen werden, lagen op het terrein van de toegankelijkheid. Gelijkland is een gemeente met veel groen, veel recreanten en vakantiegangers. Met name hotels, restaurants, cafés, discotheken bleken ontoegankelijk te zijn. Maar dit gold ook voor een huisartsenpraktijk, een praktijk van een logopediste, een kantoor van een notaris en het kantoor van de advocaat.

De gemeenteraad was verbaasd over het feit dat de huisartsenpraktijk niet toegankelijk was, maar de reactie die de huisarts gaf was nog verbazingwekkender: "Als men niet bij mij kan komen, dan ga ik gewoon naar de mensen thuis. Wel zo prettig voor hen, dan hoeven ze de deur niet uit!"

BEGRIIP KWEKEN

De gemeenteraad gaf opdracht aan het college om te bespreken wat er gedaan kon worden om deze knelpunten op te lossen. Uit de besprekingen bleek dat het feit dat het VN-panel aan de gesprekken deelnam veel verschil maakte. De leden, met bijna allemaal zelf een handicap, konden heel goed duidelijk maken wat hun probleem was met de ontoegankelijkheid van de gebouwen. Mensen met een handicap willen hetzelfde kunnen als mensen zonder handicap. De huisarts begreep gelukkig dat het lekker thuis kunnen blijven voor sommige mensen helemaal niet zo lekker is: dat zij ook graag, net als ieder ander,

naar het spreekuur willen. De logopediste in de gemeente had door dat sommige mensen met een herseninfarct (beroerte) naar een collega in een andere gemeente waren uitgeweken, omdat haar praktijkruimte ontoegankelijk was.

ADVOCaat WEIGERT MEE TE WERKEN

Bijna iedereen was bereid iets aan de (on)toegankelijkheid te doen. Dat was lang niet altijd makkelijk, maar alleen al de bereidheid maakte dat iedereen ging meedenken. Er bleef één probleem: de plaatselijke advocaat had een kantoorruimte op een bovenverdieping zonder lift. Dat betekende dat iedereen die problemen had met traplopen moest uitwijken naar een advocaat in een andere gemeente.

CASUS I ADVOCaat WEERT KLANTEN MET HANDICAP

In het gesprek met het college en het VN-panel toonde de advocaat geen bereidheid om mee te denken, laat staan mee te werken. Hij had nog nooit gehandicapte klanten gehad (reactie VN-panel: logisch, die moeten wel naar een ander gaan) en zag het nut er niet van in. Het voorstel van één van de VN-panelleden om eens met zijn onderbuurman (een accountant) te gaan praten over het gebruik of het ruilen van een gelijkvloerse ruimte werd resoluut van de hand gewezen.

GEMEENTERAAD DWINGT TOEGANKELIJKHEID AF

Toen de gemeenteraad het plan om de gemeente meer toegankelijk te maken besprak, kwam uiteraard ook de situatie met de advocaat aan de orde. De gemeenteraad nam unaniem een motie aan waarin gesteld werd dat het college moest onderzoeken of de toegankelijkheid ook afgedwongen zou kunnen worden. Men kon zich voorstellen dat een dure investering een knelpunt voor een zelfstandig ondernemer zou kunnen zijn, maar het bot weigeren te zoeken naar andere mogelijkheden vond de gemeenteraad te ver gaan.

Als resultaat van het onderzoek van het college kwam er een voorstel dat bepaalde dat alle werkruimten en praktijkruimten, winkels en kantoorgebouwen van ondernemers die een bezoek- en publieksfunctie hebben binnen drie jaar op één of andere manier toegankelijk zouden moeten zijn voor alle burgers van de gemeente Gelijkland. Het voorstel werd raadsbreed aangenomen.

RECHTER CORRIGEERT ADVOCaat

De advocaat kreeg een brief waarin stond dat ook zijn praktijk binnen drie jaar op één of andere manier toegankelijk zou moeten worden. Daarop deed de advocaat wat een advocaat gewend is te doen: hij stapte naar de rechter.

Daar had hij weinig succes. De rechter was het niet met hem eens. De rechter redeneerde dat een advocaat een belangrijke functie heeft voor alle burgers, dus ook voor burgers met een handicap. De rechter oordeelde verder dat door niet toegankelijk te zijn een groep mensen gediscrimineerd werd. Mensen die ook voor hem (vanwege zijn deskundigheid) zouden moeten kunnen kiezen, mensen die wellicht met overheidssubsidie zouden kunnen procederen. De rechter bepaalde dat de regel rond toegankelijkheid ook voor een advocatenkantoor hoorde te gelden.

Na dit oordeel is de advocaat met zijn onderbuurman gaan praten. Die was bereid zijn spreekkamer te laten gebruiken door de advocaat, tegen een kleine vergoeding per keer dat het nodig was. En de advocaat? Die is zich van de weeromstuit aan het profileren als deskundige in zaken voor mensen met een handicap. Zoals hij zelf zegt: ‘Om iets goed te maken!’

.....
VN-Verdrag Gehandicapten

Dit voorbeeld heeft betrekking op Artikel 9:

Toegankelijkheid > naar het artikel achterin het boekje

CASUS 2 ONBEREIKBARE BUSHALTE

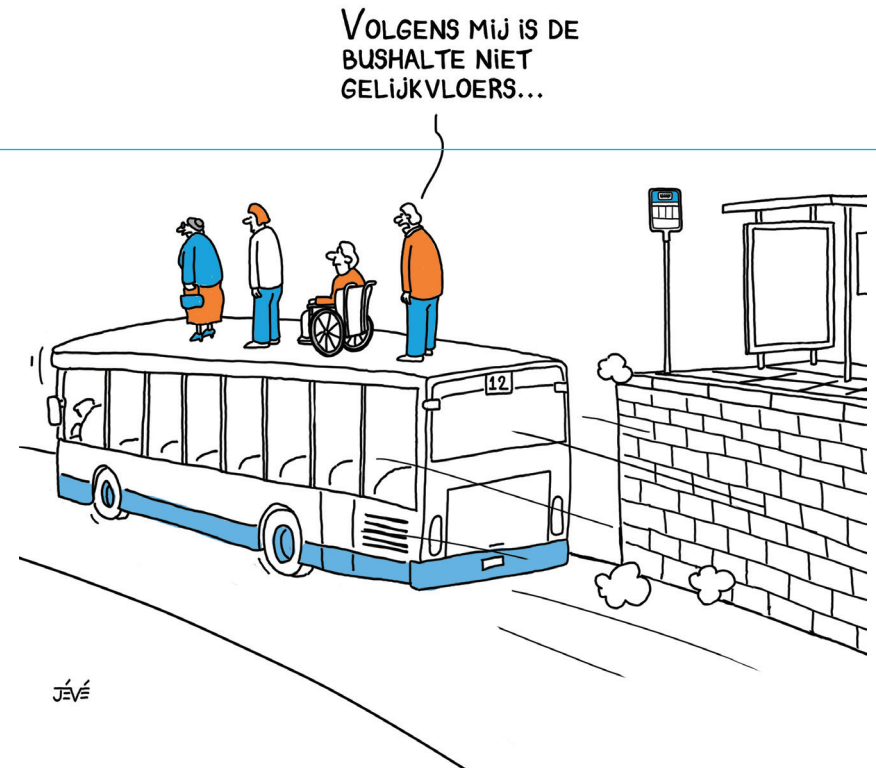
De provincie Gelijkheid, waar de gemeente Gelijkland onder valt, is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer in de provincie en de aangrenzende provincies. Dit betekent voor de provincie dat zij drie regionale spoorlijnen en een groot aantal provinciale buslijnen moet verzorgen.

OV MOET TOEGANKELIJK ZIJN

De provincie heeft al enkele jaren geleden bij een aanbesteding eisen gesteld. Dat heeft tot gevolg gehad dat er een nieuw bedrijf is uitgekozen dat de spoorwegen verzorgt en dat bedrijf heeft direct nieuwe treinen besteld met een lage, gelijke vloer. Doordat daarna de perrons van alle regionale stations op de daarbij passende hoogte zijn gebracht is nu het regionale spoorwegnet in de provincie Gelijkheid goed toegankelijk. Voor mensen met een rollator, voor moeders met kinderwagens, buggy's en wandelwagens en voor personen in een (elektrische) rolstoel. Ook de bussen zijn vervangen door zogenoemde lage vloerbussen. Dat zijn in Nederland geproduceerde bussen die tot voor kort nauwelijks in Nederland werden verkocht, maar vooral werden geëxporteerd naar het buitenland. Nu heeft de provincie Gelijkheid deze bussen dus ook. Maar daardoor wordt eens te meer duidelijk dat de bushaltes een probleem vormen. Veel bushaltes zijn (veel) lager dan de vloer van de bus.

SUBSIDIE VAN DE PROVINCIE

De provincie besluit daar iets aan te doen. In overleg met alle gemeenten binnen de provincie wordt een subsidieregeling opgesteld: een gemeente kan een subsidie krijgen van 80% van de kosten van elke bushalte die op de goede hoogte wordt gebracht. De provincie levert bij het subsidiegeld ook een tekening en een lijst technische eisen waaraan de bushalte moet

voldoen. Er wordt in de gemeente Gelijkland een experiment uitgevoerd: er worden twee bushaltes volgens het provinciale plan geschikt gemaakt en het VN-panel wordt gevraagd deze te controleren. De busmaatschappij stelt een bus beschikbaar en de leden van het VN-panel met een rollator, een handbewogen rolstoel of een elektrische rolstoel komen uitproberen hoe het werkt. Het college zorgt ook voor wat vaders en moeders met kinderwagens, buggy's en wandelwagens. De proef wijst uit dat het een perfecte oplossing is, mits de bushalte exact volgens tekening uitgevoerd wordt. Wel moet de chauffeur er rekening mee houden dat hij zo dicht mogelijk bij de bushalte stopt om een grote opening te voorkomen. Iedereen is enthousiast en de provincie niet het minst!

CASUS 2 ONBEREIKBARE BUSHALTE

AANPASSEN BUSHALTES GESLAAGD, MAAR...

De gemeente Gelijkland besluit op twee routes alle bushaltes aan te passen en daarna te bekijken of ook de andere vijf routes toegankelijk gemaakt zullen worden. De provinciale subsidie wordt aangevraagd en de provincie is zo tevreden met het resultaat van de proef dat de subsidie binnen enkele weken wordt toegekend. Ongelooflijk snel!

Als alle bushaltes zijn aangepast besluit de wethouder de gedeputeerde uit te nodigen om samen met wat leden van het VN-panel opnieuw een proef te doen naar de werking van deze bushaltes. Ook de opzichter van het straatbedrijf dat de haltes heeft aangelegd gaat mee, trots op zijn werk. Die proef verloopt uitstekend, tot de gebruiker van de elektrische rolstoel zegt: “Ho, stop, ik kan wel in en uit de bus komen, maar meer ook niet!” Iedereen kijkt verbaasd. Wat blijkt: bijna alle bushaltes liggen in een doorlopend trottoir. Dat betekent dat het trottoir ter plekke van de bushalte even wat hoger ligt, mooi geleidelijk opgestraat. Je komt uit de bus en kan meteen je weg vervolgen.

Maar bij deze bushalte is er links en recht van de bushalte geen trottoir: de bushalte ligt in een groenstrook. De toegang tot die bushalte staat haaks op de bushalte en mondt uit op een parkeerterrein. En daar zijn twee problemen: er is een hoge stoeprand en voor die stoeprand staat een auto geparkeerd.

LEERMOMENT VOOR IEDEREEN

Bij het aanleggen van de bushalte had niemand daar naar gekeken. Vanaf die ontdekking wordt bij elke bushalte waar het gezelschap langskomt ook gelet op de vraag: maar kan je ook vanaf de bushalte je weg vervolgen. En dat blijkt bij drie bushaltes niet zo te zijn.

De gedeputeerde constateert dat hij hieraan niet gedacht heeft. Hij heeft alleen aan de bushalte gedacht. Dat zegt ook de opzichter van het bestratingsbedrijf. De wethouder kijkt wat ongelukkig, maar zegt toe dat binnen een week deze problemen opgelost zullen worden. De provincie neemt dit mogelijke knelpunt op in het plan voor andere gemeenten, zodat in de toekomst deze foutjes niet meer voorkomen.

.....
VN-Verdrag Gehandicapten

Dit voorbeeld heeft betrekking op Artikel 9:

Toegankelijkheid > naar het artikel achterin het boekje

CASUS 3 DE UITDAGINGEN BIJ EEN DAGJE UIT

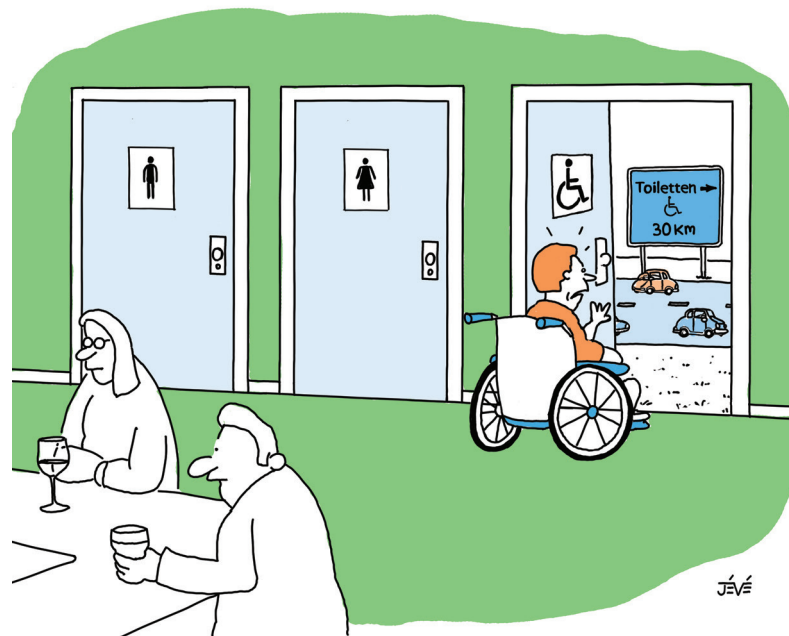
De gemeente Gelijkland is een echte recreatiegemeente. Er is veel bos, waarin fietspaden zijn aangelegd. Jaarlijks is er ook een fietsvierdaagse, waar uit de hele provincie en zelfs uit het hele land mensen naar toe komen. Verder zijn er enkele grote meren, die via kanalen met elkaar verbonden zijn en waar op mooie en minder mooie dagen flink wat recreanten in zeilbootjes, motorboten en kano's rondvaren. Het college van B&W van de gemeente Gelijkland heeft een ontwikkelingsplan voor de recreatie vastgesteld. Dit zal op de volgende agenda van de gemeenteraad besproken worden. Dat is het VN-panel ter ore gekomen. En het VN-panel heeft zijn oren te luisteren gelegd. Wat is er op het gebied van recreatie binnen de gemeente wel en niet goed geregeld, als je kijkt naar de specifieke situatie van mensen met een handicap?

VERBLIJFSRECREATIE LOOPT ACHTER

Als je kijkt naar de verblijfsrecreatie zie je dat er een flink aantal hotels, bungalowparken en bed & breakfasts zijn die niet geschikt zijn voor mensen met een handicap. Zo zijn er hotels zonder lift, bungalowparken waar geen rolstoelvoorzieningen zijn en bed & breakfasts waar een hoge stoep voor de deur is en daarna ongeschikte binnenruimten. Daar staat tegenover dat er wel diverse toegankelijke hotels zijn (de nieuwgebouwde hotels), dat er op één bungalowpark drie goed toegankelijke bungalows zijn en dat er ook één bed & breakfast is die bewust geschikt gemaakt is voor mensen met een handicap. Dat is dus positief. Maar over het algemeen valt er op dit terrein het nodige te verbeteren.

CAFÉS ZONDER TOEGANKELIJK TOILET

Het VN-panel heeft ook gekeken naar wat er aan cafés en restaurants aanwezig is en hoe het daarmee staat. Die situatie is niet rooskleurig. De paar toegankelijke hotels hebben ook een restaurant dat toegankelijk is

en beschikt over een aangepast toilet. Maar er is in de hele gemeente niet één kroeg waar je in een rolstoel je biertje of je glaasje wijn kunt drinken. Je kunt er, als je in een rolstoel zit, òf niet binnenkomen, òf je kunt er niet naar het toilet. En als je drinkt zul je vroeg of laat toch naar het toilet moeten.

Er is ook gekeken naar de terrassen. Daar kan je over het algemeen wel een plekje vinden, in rolstoel of met een rollator. Maar ook dan is het toilet een probleem: die zijn onbereikbaar, te klein of anderszins ongeschikt.

Het VN-panel komt tot de conclusie dat op dit gebied nog heel wat te winnen valt.

CASUS 3 DE UITDAGINGEN BIJ EEN DAGJE UIT

BEPERKTE DAGRECREATIE

Hoe staat het met de dagrecreatie? Er zijn nogal wat midgetgolfbanen en andere recreatieve trekpleisters. Daarnaast zijn er aardig wat verhuurders van boten en verhuurders van fietsen. Ook daar zullen nog wat slagen gemaakt moeten worden. Want geen van deze ondernemers heeft erover nagedacht of hij rekening zou kunnen houden met de wensen en vragen van mensen met een handicap. Er is een speciale organisatie voor aangepast zeilen, waar mensen in een rolstoel, mensen die blind of slechtziend zijn en mensen die doof of slechthorend zijn zich aan kunnen melden voor een zeiltocht. De boot is geschikt en er zijn alle hulpmiddelen die je maar nodig kunt hebben. Maar dit is ook de enige mogelijkheid!

VOOR TOILETBEZOEK NAAR DE SNELWEG

Het VN-panel praat met flink wat mensen en komt snel tot de conclusie dat recreatief bezig zijn in de mooie gemeente Gelijkland niet voor iedereen een onverdeeld genoegen is. Als je als niet-gehandicapte dagtoerist naar het toilet moet, kan je gewoon ergens een kopje koffie gaan drinken en daar meteen van het toilet gebruikmaken. Maar zit je in een rolstoel of loop je met een rollator, dan kun je dat wel vergeten. De enige mogelijkheid is dan om de auto te pakken en naar de snelweg te rijden, waar een benzinstation is met een speciaal toilet voor mensen met een handicap. Twee leden van het VN-panel hebben dit eens uitgeprobeerd. De sleutel kun je bij de kassa krijgen, maar in het toilet vind je dan nog wel een verrassing: de voorraad toiletpapier voor alle toiletten staat daar opgestapeld. Dus je moet wel even wat pakken verschuiven om met je rolstoel naar binnen te kunnen. Toen dit bij de kassa werd gemeld bij het terugbrengen van de sleutel zei de vriendelijke dame daar: "Ja, ik weet het, maar u bent de eerste in twee jaar die de sleutel vraagt."

KLANTEN MET EEN HANDICAP

Het VN-panel spreekt af dat men een uitgebreide inventarisatie gaat doen van de toegankelijkheid van de hele recreatiesector in de gemeente. En dat daarna de gemeenteraad zich daar maar eens over moet buigen. Maar vooralsnog stelt het VN-panel de gemeenteraad voor om snel iets te doen aan één of meer openbare toiletten voor mensen met een handicap. Want mensen met een handicap hebben niet alleen recht om net als iedereen naar het toilet te gaan, het zijn bovendien ook potentiële klanten. Mensen met geld dus die dat geld binnen de gemeente Gelijkland zouden kunnen besteden, maar nu misschien niet doen.

.....

VN-Verdrag Gehandicapten

Dit voorbeeld heeft betrekking op Artikel 9:

Toegankelijkheid > naar het artikel achterin het boekje

CASUS 4 DISCRIMINATIE BIJ EEN HYPOTHEEK

Carolien heeft een verborgen, onzichtbare handicap. Zij is jong, actief, staat midden in het leven, maar heeft diabetes type 1. Zij is heel lang heel moeilijk instelbaar geweest. Haar bloedsuikerwaarden vlogen alle kanten op. Zeker in haar pubertijd had zij hier grote moeite mee. Ze was het zat altijd maar te moeten prikken en haar bloedsuikerwaarden te moeten bepalen. In die tijd heeft ze dan ook soms gewoon maar wat gedaan. En dat ging niet altijd even goed. Zij is toen diverse malen in het ziekenhuis beland in een situatie waarvan ze nu vindt dat dit nooit had gemoeten. Maar het is gebeurd. Haar handicap is voor haar eigen gevoel op dit moment niet zo groot meer: ze heeft een insulinepomp die gekoppeld is aan een continue bloedsuikermeting. Daardoor krijgt ze meestal de perfecte hoeveelheid insuline toegediend, ook als ze sport en tijdens andere activiteiten.

EEN EIGEN HUIS

Carolien is in een nieuwe fase van haar leven beland. Vier jaar geleden is ze afgestudeerd en nu heeft ze alweer twee jaar een vaste baan. Ze werkt bij de gemeente als communicatiemedewerker en heeft het erg naar haar zin. Zij heeft net te horen gekregen dat ook haar directe leidinggevende zeer tevreden over haar is en haar een vast contract kan aanbieden. Plus een periodiek extra. Zij hoopt nu een al wat langer gekoesterde wens in vervulling te kunnen laten gaan: het kopen van een eigen huis. Ze heeft al wat rondgekeken en heeft in haar omgeving leuke huizen gezien, niet al te duur, niet al te groot, prima huizen voor een starter. Ze heeft wat spaargeld en heeft een jaar geleden ook een erfenis gekregen, dus het eerste deel van het aankoopbedrag heeft zij al op de bank staan. Volgende stap voor Carolien: een hypotheek. Om te weten hoe groot de hypotheek is die ze kan krijgen stapt ze naar haar bank.

ABSURD LAAG HYPOTHEEKBEDRAG

De bank geeft haar het advies een set formulieren van internet te downloaden. Carolien vraagt de set op en leest alles door. Het is allemaal niet zo ingewikkeld en ze besluit in het weekend alles netjes in te gaan vullen.

Als ze dat gedaan heeft brengt ze het de volgende dag voor ze naar haar werk gaat bij de bank langs. En wacht vol spanning op een reactie.

CASUS 4 DISCRIMINATIE BIJ EEN HYPOTHEEK

Die komt na twee dagen. Ze komt alleen in aanmerking voor een heel laag bedrag. Ze kan 10.000 euro lenen. Ze snapt er niets van. Vriendinnen van haar, die ongeveer hetzelfde verdienen, komen in aanmerking voor een bedrag tussen de 100.000 en 125.000 euro. Waarom zij niet? Ze maakt een afspraak met de bank. Daar draait de medewerker er wat omheen. Na wat aandringen blijkt dat het feit dat ze op haar formulier in verband met een levensverzekering onder het kopje: 'ziekten/ lichamelijke problemen' heeft geschreven dat ze diabetes type 1 heeft, maar dat met een insulinepomp alles wel goed geregeld is, de doorslag heeft gegeven. Ze is daardoor een gezondheidsrisico voor de bank en dat leidt tot een laag hypotheekbedrag.

ADVIES VAN DE BEDRIJFSARTS

Op haar werk praat ze hierover met collega's. Die vinden het maar belachelijk. Ze is nooit ziek. Ze heeft op haar werk nog niet één ziekte dag gehad. Hoezo gezondheidsrisico? Haar collega's raden haar aan met de bedrijfsarts te gaan praten, misschien kan hij iets doen. En ja, de bedrijfsarts is van mening dat wat de bank doet helemaal niet kan. Zonder enige medische kennis trekt de bank een conclusie uit een algemene mededeling, waar ze het medische gevolg niet eens van kunnen inschatten. Hij geeft aan dat ze meerdere dingen kan doen. Het lijkt de bedrijfsarts het handigste om naar de Ombudsman Financiële Dienstverlening te gaan. Die kan kijken of wat gebeurd is past binnen de regels die de banken kennen en dan een oordeel geven, zonder dat het direct tot een conflict leidt.

OMBUDSMAN WIJST BANK TERECHT

Dat doet Carolien. Zij legt haar situatie voor aan de Ombudsman Financiële Dienstverlening en voegt een briefje van haar bedrijfsarts bij. De Ombudsman hoort beide partijen en komt dan met zijn oordeel: wat de bank heeft gedaan is een vorm van directe discriminatie en niet toegestaan.

Na dit oordeel vraagt Carolien opnieuw bij haar bank (waar ze verder best tevreden over is) een hypotheek aan. Zij komt dan op een bedrag van 120.000 euro met excuses van de bank en een fraaie bos bloemen.

.....

VN-Verdrag Gehandicapten

Dit voorbeeld heeft betrekking op Artikel 12:

Gelijkheid voor de wet > naar het artikel achterin het boekje

CASUS 5 BEZUINIGINGEN BEDREIGEN ONAFHANKELIJK LEVEN

Sonja is 82 jaar en is haar hele leven actief geweest als balletdanseres. Zij heeft een periode gehad dat zij furore maakte, maar een balletdanseres is geen popzangeres. Je wordt er niet rijk van. En een partner heeft Sonja ook nooit gehad. Sonja heeft een redelijk pensioen opgebouwd en ze woont, ondanks haar leeftijd en ondanks haar heftige beperkingen, nog zelfstandig. Drie jaar geleden is Sonja getroffen door een cva, een herseninfarct, waardoor zij loopproblemen heeft gekregen en dreigende incontinentie. Ze gebruikt binnenshuis en buitenshuis een rolstoel. Voor een persoon als Sonja, die haar hele leven gewend is geweest maximale beheersing te hebben over haar lichaam, zijn deze beperkingen een ramp. Haar leven bestaat alleen nog uit lopen met heel veel moeite en dan slechts kleine stukjes en als je voelt dat je naar het toilet moet, direct gaan, anders gaat het mis.

DAG EN NACHT PERSOONLIJKE ASSISTENTIE

Sinds haar cva is Sonja soms ook verward, maar zij kan nog zelfstandig thuis wonen dankzij persoonlijke assistentie bij adl-activiteiten (adl = algemene dagelijkse levensverrichtingen). Door de dag heen komt er regelmatig iemand om haar te helpen bij de dagelijkse dingen, zoals eten, wassen, aankleden en naar het toilet gaan. Dat betekent dat de wijkverplegende of de verzorgende een aantal malen per dag langskomt. Maar ook 's nachts. Om te voorkomen dat er ongelukjes gebeuren moet Sonja juist 's nachts om de twee uur naar het toilet. Dat betekent een stevige investering voor de Zorgverzekeringswet en voor de thuiszorginstelling.

BEZUINIGINGEN MET ERNSTIGE GEVOLGEN

Het noodlot slaat toe als er forse bezuinigingen komen. Er wordt in de persoonlijke assistentie een aantal zaken geschrapt. Voor Sonja betekent dit dat de nachtelijke toiletbezoeken worden geschrapt.

De vertegenwoordiger van de zorgverzekeraar heeft twee oplossingen voor dit schrappen: Sonja kan zich laten opnemen in een Wlz-instelling. Dan zal het wellicht (maar ook niet zeker) 's nachts mogelijk zijn haar om de twee uur naar het toilet te laten gaan.

Maar als ze dan toch per se thuis wil blijven wonen, kan ze 's nachts een luier dragen, zodat toiletbezoek niet meer nodig is en met een luierwisseling alle problemen in één keer zijn opgelost. Voor Sonja, die gewend is haar lichaam maximaal te beheersen, klinken beide oplossingen als een verbanning naar een heel slecht oord. Maar de medewerker is onverbiddelijk: de nachtelijke assistentie wordt geschrapt, juist omdat er alternatieven zijn.

CASUS 5 BEZUINIGINGEN BEDREIGEN ONAFHANKELIJK LEVEN

KEUZEVRIJHEID

Sonja neemt contact op met het VN-panel, en twee (vrijwillige) medewerkers komen bij haar langs. Vol schaamte vertelt Sonja haar verhaal. De beide medewerkers weten meteen dat dit een forse schending is van artikel 19 van het VN-verdrag dat nu juist bepaalt dat iedereen vrij moet zijn om zijn manier van wonen te kiezen en dat men toegang moet hebben tot de persoonlijke assistentie die men nodig heeft. Bovendien vinden de medewerkers datgene wat wordt voorgesteld fundamenteel in strijd met de menselijke waardigheid. Zij nemen contact op met de Zorgverzekeraar, maar die stelt dat het een wettelijke maatregel is en dat er geen uitzonderingen mogelijk zijn. Alleen als er geen alternatieven zouden zijn (maar er zijn toch twee alternatieven) zou het wettelijk nog toegestaan zijn om de nachtelijke assistentie te houden. Argumenten dat het in strijd is met het VN-verdrag halen weinig uit.

GEMEENTE KOMT ER NIET UIT

Het verhaal wordt - geanonimiseerd - ingebracht in het volgende overleg van het VN-panel. Daar is ook de wethouder van de gemeente bij. Hij legt zich niet neer bij de situatie. Hij stelt zijn ambtenaren voor om - in het kader van maatwerk - vanuit de Participatiewet of de Wmo 2015 een mogelijkheid te bieden. Formeel biedt de Participatiewet geen mogelijkheden omdat het inkomen van Sonja boven de grens van 120% voor bijzondere bijstand ligt. En de Wmo 2015 kan geen oplossing bieden, omdat er een voorliggende voorziening is en dat is de Zvw. De ambtenaren melden er nog bij dat als de persoonlijke verzorging naar de gemeenten gekomen zou zijn, er meer mogelijkheden waren, maar dat dit niet het geval is. En een uitzondering maken: niet doen, zeggen zij, er bestaat een groot risico op precedentwerking.

SUCCESVOL OVERLEG

De wethouder wil toch wat doen en laat een afspraak maken met de bestuursvoorzitter van de zorgverzekeraar. Hoewel hij hier begrip vindt voor zijn actie heeft de afspraak geen concreet succes. Ook de bestuursvoorzitter krijgt van zijn medewerkers te horen dat een uitzondering tegen de regels is en dat er risico is voor precedentwerking. Dan krijgt de wethouder een idee. Hij vraagt een ambtenaar uit te zoeken of er in het kader van het optionele protocol bij het VN-verdrag (dat staten ook kunnen ondertekenen en dat burgers de mogelijkheid geeft een klacht neer te leggen bij een deskundige commissie van de VN) ooit al eens een uitspraak is gedaan over een dergelijke situatie. En dat blijkt het geval. In Engeland heeft een (enigszins gelijke situatie) gespeeld. De uitspraak van de VN-commissie was duidelijk: dit is een flagrante schending van het VN-verdrag gehandicapt. Met deze uitspraak gaat de wethouder terug naar de bestuursvoorzitter. Die is nu snel overtuigd. Hij laat het punt agenderen voor het landelijk overleg, maar zorgt er ook voor dat Sonja snel bericht krijgt dat haar nachtelijke assistentie in stand kan blijven.

..... VN-Verdrag Gehandicapt

Dit voorbeeld heeft betrekking op Artikel 19:

Zelfstandig wonen en deel uitmaken van de maatschappij > naar het artikel achterin het boekje

CASUS 6 VERBODEN TOEGANG VOOR HULPHONDEN

Blindengeleidehonden zijn al jaren een bekend verschijnsel. Zij hebben geleerd een blinde door het verkeer te loodsen, naar bekende plekken te brengen en te waarschuwen voor gevaar. Tegenwoordig zijn er ook voor andere mensen met een handicap honden die hen kunnen helpen. Daarom spreken we tegenwoordig liever van hulphonden.

ROLTRAP VERBODEN TERREIN VOOR HONDEN

In de gemeente Gelijkland is een groot winkelcentrum, deels in de open lucht, deels overdekt. Het is zo groot dat er op verschillende plaatsen roltrappen zijn aangebracht om van de ene naar de andere verdieping te gaan. Aan het begin van het winkelcentrum is ook een lift, maar dat is de enige lift in het grote winkelcentrum.

Op een dag is bij alle roltrappen een bord aangebracht waarop staat dat in verband met de veiligheid het verboden is met (huis)dieren van de roltrap gebruik te maken. Die borden zijn er gekomen nadat enkele weken daarvoor een bezoeker met haar kleine hondje de hondenlijn uit haar handen had laten schieten. Hierdoor werd de hondenlijn aan het begin van de roltrap mee naar binnen getrokken en toen gewaarschuwde voorbijgangers de noodrem hadden gebruikt was al driekwart van de lijn verdwenen en zat het hondje akelig dicht bij het roltrapmechanisme vast.

BLINDE BEZOEKER ZIET VERBODSBORD NIET

Mijnheer Janssen is een regelmatig bezoeker van het winkelcentrum, waar hij in de bar zijn beste vriend ontmoet om bij te kletsen. De heer Janssen is blind en gebruikt al jaren een blindengeleidehond, of hulphond. Op een dag wordt de heer Janssen aangesproken door de beveiliging van het winkelcentrum. Of hij weet dat het

verboden is met een dier de roltrappen te gebruiken. “Neen, dat weet ik niet”, stelt de heer Janssen, “ik doe dat al sinds de opening van het winkelcentrum, twaalf jaar geleden en heb nog nooit gehoord dat ik met mijn hulphond de roltrappen niet mag gebruiken. Hoe moet ik dat weten?” De beveiliging antwoordt nors dat er bij elke roltrap een bord staat, maar dat hij begrijpt dat de heer Janssen dat bord niet kan lezen..... Maar dat hij het nu weet en dat hij dus niet meer van de roltrappen gebruik mag maken.

GEBREK AAN BEGRIP

De heer Janssen is verbluft. Al twaalf jaar gebruikt hij bijna dagelijks met nu zijn tweede hulphond de roltrappen. Dat is altijd goed gegaan (waarom ook niet, hulphonden zijn getraind op het gebruik van roltrappen) en nu mag het ineens niet meer? “Maar”, probeert hij voorzichtig, “ik woon vlak

CASUS 6 VERBODEN TOEGANG VOOR HULPHONDEN

bij de zuidelijke ingang, terwijl de lift bij de noordelijke ingang is. Dat is een hele afstand, moet ik die nu iedere keer twee keer afleggen omdat de roltrappen niet meer gebruikt mogen worden?” De beveiligingsman antwoordt dat de directie dat zo heeft besloten, dat het niet zijn beslissing is geweest en dat als de heer Janssen het er niet mee eens is, hij maar een brief aan de directie moet schrijven.

GEEN UITZONDERING VOOR HULPHONDEN

Dat doet de heer Janssen dezelfde avond. Hij legt de hele situatie uit, maakt een vergelijking met levensmiddelenwinkels en taxi's, die verboden zijn voor honden, maar waar wettelijk geregeld is dat een hulphond er wel naar binnen mag. Hij vraagt of voor het winkelcentrum dezelfde regel mag gelden. Na een week ontvangt hij een brief terug. Die hele week heeft hij steeds de extra afstand afgelegd naar de lift en terug. Hij neemt de brief mee naar de bar, waar zijn vriend hem de brief voorleest. Die wordt kwaad. “Dat is toch te gek”, zegt hij. “De directie is van mening dat er geen uitzondering op de regel gemaakt kan worden, omdat anders andere mensen zien dat jij wel van de roltrappen gebruikmaakt en dat daar niets van gezegd wordt. Dat zou andere mensen er toe kunnen brengen ook weer van de roltrap gebruik te maken. En men wil absoluut geen problemen met huisdieren. Wat ga je nu doen?”, vraagt de vriend aan de heer Janssen. Die weet het niet.

GOEDE AFLOOP

's Avonds bedenkt de heer Janssen dat het misschien een goede zaak is een klacht in te dienen bij het College voor de Rechten van de Mens. Er volgt een hele procedure. De uitspraak is in het voordeel van de heer Janssen: het College is van mening dat de heer Janssen gediscrimineerd wordt. Het college raadt het winkelcentrum aan bij het verbodsbord een onderbord aan te brengen met de tekst: m.u.v. hulphonden.

Het winkelcentrum laat zijn goede wil zien: binnen een week zijn de borden geplaatst. En de heer Janssen kan weer zijn normale route gaan afleggen.

VN-Verdrag Gehandicapten

Dit voorbeeld heeft betrekking op Artikel 20:

Persoonlijke mobiliteit > naar het artikel achterin het boekje

CASUS 7 GEEN TOELATING TOT EEN PRAKTIJSCHOOL?

Dominique is een twaalfjarige jongen met Downsyndroom. Hij heeft op een reguliere basisschool onderwijs gevolgd en is aan een vervolgschool toe. De ouders van Dominique, Jan en Greetje, hebben met de basisschool besproken wat zijn mogelijkheden zijn. De leerkrachten van de basisschool verwachten dat Dominique heel goed zou kunnen functioneren op een praktijkschool. Daarom besluiten Jan en Geertje Dominique hem daar aan te melden.

KEUZE UIT TWEE PRAKTIJSCHOLEN

De gemeente Gelijkland heeft twee praktijkscholen. De ouders informeren bij de ouderorganisatie voor mensen met een verstandelijke beperking welke ervaring er met beide scholen is. Op deze manier komen ze er achter dat het verhaal gaat dat de ene praktijkschool in principe geen kinderen met Downsyndroom wil toelaten. Maar dit is wel de praktijkschool waar Dominique het dichtst bij woont en eventueel zelfstandig heen kan gaan. De ouders besluiten Dominique toch bij deze school aan te melden.

AFGEWEZEN

De praktijkschool nodigt Dominique uit voor een toelatingsonderzoek. Een week later krijgen de ouders een brief van de school: besloten is Dominique niet toe te laten. Er zijn te veel gebieden waarop Dominique extra hulp nodig heeft en een school voor ZMLK zou beter voor Dominique zijn. De school heeft hierbij de twee landelijk opgestelde criteria getoetst (een intelligentiequotiënt tussen de 55 en 80 hebben en een aanzienlijke leerachterstand hebben) maar ook nog een eigen criterium: de leerresultaten van een leerling moeten tenminste liggen op het niveau van begin groep 4.

Ook kijkt de school naar de kenmerken van de leerling op sociaal-emotioneel gebied en kijkt ze naar de mogelijkheden en beperkingen van de eigen organisatie. De ouders zijn niet met het resultaat van het toelatingsonderzoek niet eens.

SCHOOL HAD NIET ZELF MOGEN BESLUITEN

Jan en Greetje gaan weer te rade bij hun ouderorganisatie en horen daar dat de school in principe helemaal niet op eigen gelegenheid een dergelijk besluit kan nemen. Een Regionale Verwijzingscommissie (RVC) beslist op aanvraag van een praktijkschool of een leerling toelaatbaar is tot het praktijkonderwijs en daarmee dus geschikt. Wanneer de RVC beslist dat een leerling toelaatbaar is, dan moet de leerling worden toegelaten. De praktijkschool heeft in dit geval geen aanvraag ingediend bij de RVC.

CASUS 7 GEEN TOELATING TOT EEN PRAKTIJSCHOOL?

Jan en Greetje zijn hier kwaad over en doen twee dingen. Zij beklagen zich bij het bestuur van de (openbare) school en dienen een klacht in bij het College voor de rechten van de mens. Hierop besluit de praktijkschool Dominique alsnog aan te melden bij de RVC. De RVC beslist dat Dominique wel degelijk toegelaten dient te worden tot de gewenste praktijkschool.

VERBODEN ONDERSCHIED

Het College voor de rechten van de mens onderzoekt de klacht van Jan en Greetje. De ouders hebben geklaagd over ontoelaatbare discriminatie en strijdigheid met het VN-verdrag voor de rechten van personen met een handicap.

Het College concludeert dat de praktijkschool wat betreft de weigering de zoon (in eerste instantie) toe te laten, verboden onderscheid op grond van handicap of chronische ziekte heeft gemaakt bij de toegang tot het onderwijs. De praktijkschool heeft in dit geval geen aanvraag ingediend bij de RVC. Omdat de school dit niet heeft gedaan, heeft zij onvoldoende zorgvuldig en transparant onderzoek verricht naar de toelaatbaarheid en/of geschiktheid van de leerling. De praktijkschool heeft geheel zelfstandig geoordeeld dat de zoon niet geschikt was, hetgeen niet had gemogen. Daardoor is ook gehandeld tegen de geest van het VN-verdrag.

ACTIE GEMEENTE

De wethouder van de gemeente Gelijkland krijgt via het bestuur van de praktijkschool de hele situatie te horen. In het reguliere regelmatige overleg met het voortgezet speciaal onderwijs wordt dit door de verantwoordelijke ambtenaar aan de orde gesteld en hij dringt erop aan om altijd een toelating te laten lopen via de RVC.

VN-Verdrag Gehandicapten

Dit voorbeeld heeft betrekking op Artikel 24:

Onderwijs > naar het artikel achterin het boekje

CASUS 8 AFGeweZEN IN EEN SOLLICITATIEPROCEDURE

Wim werkt al een aantal jaren in een bouwmarkt. Hij doet dat met veel plezier, want in zijn vrije tijd is hij een knutselaar, die eigenlijk alles wat hem voor handen komt kan doen. Heeft hij iets nog nooit gedaan, heeft hij nog nooit met een bepaald apparaat gewerkt of beheerst hij een bepaalde techniek niet, dan gaat hij erover lezen. Als hij denkt dat hij voldoende weet zoekt hij een deskundige op en regelt dat hij onder zijn leiding de klus kan gaan doen. En het lukt hem altijd. Maar in de bouwmarkt heeft hij geen promotiemogelijkheden meer. Hij zou nog filiaalmanager kunnen worden, maar de huidige manager zit er pas een paar jaar en is niet van plan een andere baan te zoeken. Wim is dus al enige tijd aan het kijken naar vacatures waar hij zijn talent in kwijt zou kunnen.

ZOONTJE MET EEN HANDICAP

Wim is getrouwd met Erica. Zij hebben net een baby gekregen. Een jongetje, Pieter, genoemd naar de vader van Wim. Wim is heel trots op zijn zoontje. Het gaat alleen niet zo goed met Pieter en het consultatiebureau verwijst Wim en Erica naar een kinderarts. Die constateert dat Pieter bij de geboorte te weinig zuurstof heeft gehad, met het gevolg dat een deel van zijn hersenen niet helemaal goed functioneert. De kinderarts bereidt de ouders erop voor dat de kans bestaat dat Pieter nooit zal kunnen lopen, maar gebruik zal moeten maken van een rolstoel. De wereld van Wim en Erica stort in. En die van Wim nog het meest: hoe kan je nu klussen met iemand in een rolstoel. Toch wennen de ouders langzamerhand aan de gedachte dat hun nog zo kleine kind later misschien een heleboel niet kan.....

ALLROUND KLUSJESMAN GEVRAAGD

Dan komt Wim een advertentie tegen in de zaterdagkrant. De gemeente Gelijkland vraagt een allround klusjesman voor het dagelijkse onderhoud van het gemeentehuis en de andere gebouwen van de gemeente. Dit is echt een kolfje naar Wims hand. Hij overlegt met Erica en schrijft meteen een sollicitatiebrief naar de afdeling personeelszaken van de gemeente. De ontvangst van zijn brief wordt direct bevestigd en de procedure wordt in de brief uiteengezet. Als hij binnen een week geen uitnodiging krijgt hoort hij niet bij de eerste groep waarmee men een gesprek wil. Maar hij krijgt binnen twee dagen weer een brief en wordt uitgenodigd voor een gesprek.

CASUS 8 AFGeweZEN IN EEN SOLLICITATIEPROCEDURE

PLEZIERIG SOLLICITATIEGESPREK

Het gesprek verloopt uiterst plezierig. Wim praat met het hoofd van de technische afdeling, met een medewerker van die afdeling en met iemand van personeelszaken. Hij vertelt vol trots wat hij allemaal kan en merkt dat het indruk maakt dat hij zelfs autogeen kan lassen! Men informeert ook belangstellend naar zijn thuissituatie en hij vertelt dat hij een zoontje van 11 maanden heeft met waarschijnlijk een motorische handicap zodat hij nooit zal kunnen lopen.

AFWIJZING VANWEGE ZOON

Weer twee dagen later krijgt Wim een brief van de gemeente. Hij maakt hem open en verwacht een uitnodiging voor een tweede gesprek. Maar het is het tegenovergestelde: hij komt niet voor de baan in aanmerking. Voor verdere informatie kan hij het hoofd van de technische afdeling bellen. Dat doet hij meteen. Die meldt hem dat hij wat zijn capaciteiten en mogelijkheden betreft verreweg de beste was van alle kandidaten, maar dat het feit dat hij een gehandicapte zoon heeft de doorslag heeft gegeven om hem niet uit te kiezen. Men is bang dat het zoontje heel vaak ziek zal zijn en dat Wim daardoor regelmatig problemen zal hebben met het combineren van zijn vaderschap en zijn werk. Wim valt van zijn stoel. Nu wordt hij ook nog bij het zoeken van een baan gestraft voor het hebben van een gehandicapte zoon. Erica is razend. En roept dat dit zomaar niet kan. De broer van Erica is advocaat en met hem maken zij een afspraak.

DISCRIMINATIE BESTREDEN

Als zij op bezoek gaan bij Evert, de broer van Erica, heeft die zijn huiswerk al gedaan. Hij kan Erica direct gelijk geven: dit kan niet en dit mag ook niet. Dit is ongeoorloofde, indirecte discriminatie, hetgeen niet is toegestaan. Evert heeft daar ook bewijs voor: een uitspraak van de rechter.

Hij stelt voor direct de volgende dag contact op te nemen met het college van B&W van de gemeente Gelijkland, die immers verantwoordelijk is voor wat er is gebeurd. Dat doet hij. De wethouder nodigt Evert en Wim uit voor een gesprek en geeft toe dat dit niet had gemogen. Gelukkig was er nog niemand benoemd en kan Wim de baan nog krijgen. En wat gebeurt er: Wim en het hoofd van de technische dienst blijken het heel goed met elkaar te kunnen vinden.

VN-Verdrag Gehandicapten

Dit voorbeeld heeft betrekking op Artikel 27:

Werk en werkgelegenheid > naar het artikel achterin het boekje

CASUS 9 POLITIEKE PARTICIPATIE?

Karel is gehandicapt. Hij maakt gebruik van een elektrische rolstoel en woont in de enige Fokus-eenheid die de gemeente Gelijkland rijk is. Een Fokus-eenheid is een reeks sociale woningen die gewoon in een wijk liggen, rond een centrale adl-post. Dag en nacht zitten enkele adl-assistenten klaar om de bewoners van deze zogenoemde adl-woningen te helpen met hun adl-activiteiten, zoals opstaan, douchen, naar het toilet gaan, enzovoort. Karel woont samen met zijn vriendin Susanne. Karel is politiek heel actief. Hij gaat vaak naar bijeenkomsten van zijn geliefde politieke partij: GelijklandsBelang. De partij vormt op dit moment een college met een andere partij en heeft twee wethouders geleverd.

LID VAN DE SCHADUWFRACTIE

Op een dag vraagt de wethouder die gaat over ruimtelijke ordening of Karel zin heeft om lid te worden van de schaduwfractie. Het is hem opgevallen dat Karel heel vaak aanwezig is, en als hij toch aanwezig is kan hij misschien zijn kennis als ervaringsdeskundige inbrengen in de fractie van GelijklandsBelang. Karel voelt zich heel vereerd en ziet het ook helemaal zitten, omdat hij ook al lid is van het VN-panel van de gemeente Gelijkland.

LANGE VERGADERINGEN

Er ontstaan problemen als Karel de eerste bijeenkomst van de schaduwfractie bijwoont. Normaal gesproken gaat hij zelf naar vergaderingen en als hij assistentie nodig heeft om naar de wc te gaan belt hij zijn vriendin. Zijn vriendin heeft uiteraard ook haar sociale verplichtingen maar houdt rekening met Karel. En Karel treft zelf ook voorbereidingen. Voor en tijdens een vergadering drinkt hij zo min mogelijk, in de hoop dat hij dan niet naar het toilet hoeft.

Het vervoer naar de vergadering is geen probleem: de gemeente heeft een goed draaiend collectief vervoerssysteem.

De schaduwfractie vergadert op het gemeentehuis, dat gelukkig goed toegankelijk is. Maar de vergaderingen duren veel langer dan de vergaderingen die Karel gewend is. Een vergadering van 1,5 of 2 uur vindt hij heel normaal. Maar deze vergaderingen duren 4 à 5 uur en dat is veel te lang om zonder sanitaire stop te kunnen volhouden. Tot overmaat van ramp vergadert de schaduwfractie op de avond dat Susanne haar wekelijkse zwemtraining heeft. Karel heeft een probleem, want zonder Susanne kan hij niet naar de schaduwfractie.

CASUS 9 POLITIEKE PARTICIPATIE?

GEEN PGB VOOR TOILETBEZOEK

Hij besluit een aanvraag in te dienen in het kader van de Wmo 2015. Hij vraagt een persoonsgebonden budget aan voor begeleiding. Een bescheiden pgb, namelijk 1-2 uur per week, om iemand in te kunnen huren hem op afroep te komen helpen met naar het toilet gaan. De aanvraag wordt zonder gesprek afgewezen. De gemeente zegt dat Karel (1) niet onder de Wmo 2015 valt omdat hij in een adl-woning met hulp van Fokus woont, (2) dat hij gezien zijn handicap in aanmerking kan komen voor een Wlz-indicatie (3) en dat adl onder de Zorgverzekeringswet valt. Karel snapt er niets van. Voor de Wlz komt hij niet in aanmerking, juist omdat hij in een Fokuswoning woont. Die woning valt wel onder de Wlz, maar via een aparte subsidieregeling en dat betekent dat hij voor andere zaken dan die via de subsidieregeling zijn geregeld juist wel een beroep moet doen op de Wmo 2015. Fokus kan de toiletassistentie niet leveren: die is beperkt tot Karels eigen woning. En wat de Zorgverzekeringswet betreft: hij verwacht niet dat hij een wijkverpleegkundige kan bellen om 22.30 uur, die dan binnen korte tijd bij hem staat om hem te helpen naar het toilet te gaan. Hij probeert het toch en er komt een wijkverpleegkundige praten. Die legt hem uit dat zijn vraag in principe wel onder de Zvw zou kunnen vallen, maar dat niet gegarandeerd kan worden dat er snel iemand is. Er zijn weliswaar 's nachts wijkverpleegkundigen beschikbaar, maar spoedgevallen gaan altijd voor en wc-bezoek wordt niet gezien als een spoedgeval. En trouwens, een zo klein pgb geeft men niet af.

PARTICIPATIE STAAT VOOROP

Karel is bang dat hij niet meer mee kan doen aan de schaduwfractie. Zelf toiletassistentie betalen kan hij het niet. Hij heeft weliswaar een uitkering, zijn vriendin een goed inkomen, maar hun vaste lasten zijn hoog en veel houden ze niet over. Temeer daar een vakantie voor hen ook extra hoge kosten met zich meebrengt. Hij overlegt met 'zijn' wethouder.

Die zegt dat het toch wel heel raar is dat het zoveel problemen geeft. De wethouder meent dat een gemeente er praktisch mee om moet gaan. Het gaat toch om participatie? "Ja", vult Karel aan, "het gaat precies om wat in artikel 29 van het VN-verdrag staat: iedereen moet ten volle en effectief kunnen participeren aan het openbare en het publieke leven."

De wethouder stelt voor de vraag nog eens voor te leggen aan de afdeling Wmo. Die komt tot de conclusie dat zij in hun eerste afwijzing wel heel kort door de bocht zijn gegaan. Maar ze besluiten de aanvraag toch weer af te wijzen, nu op de grond dat toiletassistentie volgens hen onder de Zorgverzekeringswet valt. Daar is het ook mogelijk een pgb te krijgen. De afdeling Wmo geeft aan dat zij het belangrijk vinden dat Karel gewoon kan deelnemen aan de schaduwfractie. Dat zij zijn verzoek weliswaar afwijzen, maar dat zij wel bereid zijn om voor te financieren en hem een pgb willen geven van twee uur per week om hulp in te huren. Dit komt neer op 40 euro per week. Maar dit moet wel onder de voorwaarde dat hij een officiële aanvraag indient bij de Zvw. En dat hij tegen een afwijzing daar in bezwaar, en zo nodig ook in (hoger) beroep gaat. De gemeente stelt een onafhankelijke cliëntondersteuner beschikbaar om daarbij te helpen. En mocht blijken dat de gemeente terecht heeft afgewezen, omdat hij recht heeft op het pgb uit de Zvw, dan gaan zij het verstrekte pgb daar wel terugvragen. Karel is blij, want hij kan doorgaan. De gemeente is ook blij: er is weer een burger tevreden én op den duur zal er weer een stukje meer duidelijkheid zijn over de grenzen tussen Wmo en Zvw.

VN-Verdrag Gehandicapten

*Dit voorbeeld heeft betrekking op Artikel 29:
Participatie in het politieke en openbare leven >
naar het artikel achterin het boekje*

CASUS 10 VERKIEZINGEN MET OBSTAKELS

De gemeente Gelijkland bereidt zich voor op de gemeenteraadsverkiezingen. Die zullen plaatsvinden over acht maanden! Het worden bijzondere verkiezingen, want de gemeente is tweemaal zo groot geworden na een gemeentelijke herindeling.

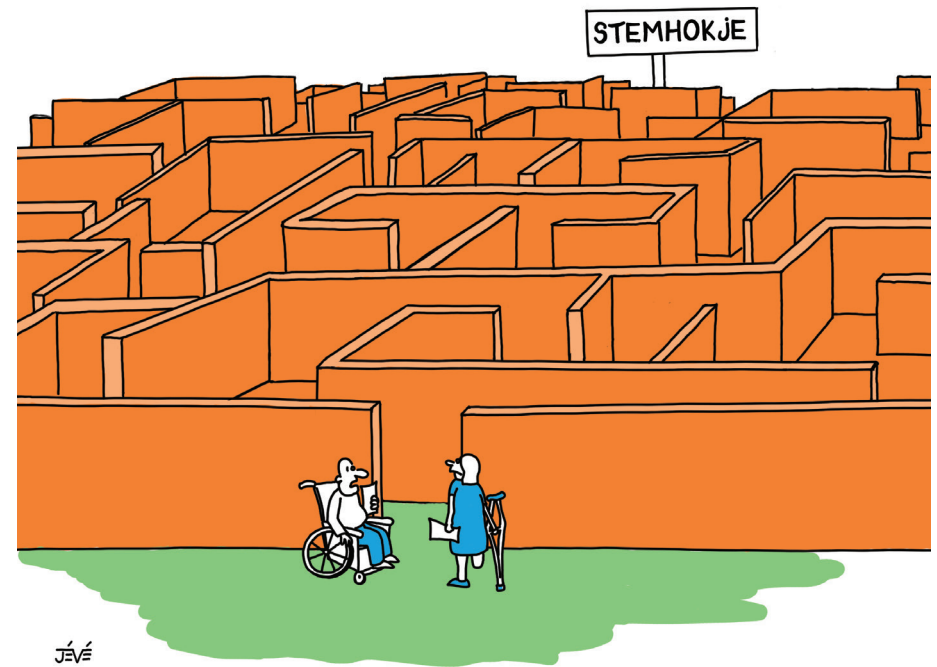
STEMLOKALEN NIET TOEGANKELIJK

De verkiezingen worden om een tweede reden bijzonder. Het VN-panel heeft namelijk bij de gemeenteraad aangedrongen om ervoor te zorgen dat er zo veel mogelijk toegankelijke stemlokalen komen. Het VN-panel vindt dit in het belang van alle gehandicapten in de gemeente. En het panel wil dan ook dat binnen alle redelijkheid gekeken wordt hoe niet of nauwelijks toegankelijke stemlokalen toch toegankelijk gemaakt kunnen worden.

De meeste stemlokalen zijn ondergebracht in basisscholen. Dat is al jaren zo. Meestal zijn de verkiezingen op een woensdag, zodat de overlast voor de school (waarvan de kinderen op woensdagmiddag vrij hebben) beperkt blijft tot een ochtend. Maar lang niet alle scholen blijken toegankelijk te zijn. Sommige scholen hebben een paar treden voor de deur. Andere scholen hebben wel een min of meer gelijkvloerse, gladde toegang. Eén school heeft een hellingbaantje, dat dateert nog uit de tijd dat er een leerling met een handicap op de school zat.

STEMMEN ZONDER HULP

Het VN-panel dringt er bij het college van B&W op aan om niet alleen naar de toegankelijkheid van de stemlokalen te kijken, maar ook aandacht te besteden aan andere vormen van toegankelijkheid van stemlokalen. Zoals mogelijkheden voor blinden en slechtzienden om het stemlokaal te vinden en er binnen te komen, mogelijkheden voor

blinden en slechtzienden om zelfstandig te stemmen (dat wil zeggen zonder gemachtigde of zonder dat er iemand helpt bij het invullen van het stembiljet). Ook voor mensen met een verstandelijke beperking moet er hulp komen om te kunnen stemmen. Het college maakt het VN-panel duidelijk dat de regels rond verkiezingen beheerst worden door landelijke wet- en regelgeving en dat men daar niet van af mag wijken. Maar het college belooft tevens te kijken naar wat er met creativiteit opgelost kan worden.

CASUS 10 VERKIEZINGEN MET OBSTAKELS

INVENTARISATIE DOOR LEERLINGEN

In overleg met een school waar leerlingen worden opgeleid voor een vak in de bouw wordt besloten alle stemlokalen door leerlingen van deze school te laten inventariseren op toegankelijkheid. Vanuit de school krijgen deze leerlingen instructies over waar zij op moeten letten en wat zij eventueel moeten opmeten.

Toevallig vinden er over ruim een maand ook nog Europese verkiezingen plaats. Dan zijn ook alle stemlokalen in gebruik en kunnen de leerlingen met een door de gemeente en de school samen gemaakte vragenlijst alles op een rijtje zetten.

WIN-WIN-WIN-SITUATIE

Grote voordelen van deze actie:

- 1 Er ontstaat een goed inzicht in de toegankelijkheid van de stemlokalen.
- 2 De school wordt meer gevoelig voor problemen van mensen met een handicap, iets wat zij ook in de rest van hun onderwijs een plek kunnen geven.
- 3 Ook de leerlingen leren met andere ogen te kijken naar heel normale zaken zoals een stemlokaal.

GELIJKE KEUZEMOGELIJKHEDEN

Uiteindelijk blijkt uit de inventarisatie dat iets meer dan de helft van de stemlokalen goed toegankelijk is en dat van de rest weer de helft met wat kleine aanpassingen geschikt te maken is. Voor ongeveer 20% van de stemlokalen moet een alternatief gezocht worden, want het college heeft zich op aandringen van het VN-panel bereid verklaard 100% toegankelijkheid bij stemlokalen na te streven, zodat mensen met een handicap eenzelfde keuzemogelijkheid hebben als mensen zonder handicap.

VN-Verdrag Gehandicapten

*Dit voorbeeld heeft betrekking op Artikel 29:
Participatie in het politieke en openbare leven >
naar het artikel achterin het boekje*

CASUS II NIET WELKOM BIJ DE WIELERCLUB

Albert is blind. Door een vervelende, agressieve oogziekte, die hij al heel jong heeft gekregen, is hij tussen zijn 8e en zijn 12e jaar eerst slechtziend en later blind geworden. Hij heeft dus wel wat van de wereld gezien, maar omdat hij toen erg jong was kan hij zich daar niet zo heel veel van herinneren. Albert heeft een tweelingbroer, Christiaan. Christiaan is niet blind.

SPORTEN MET AANPASSINGEN

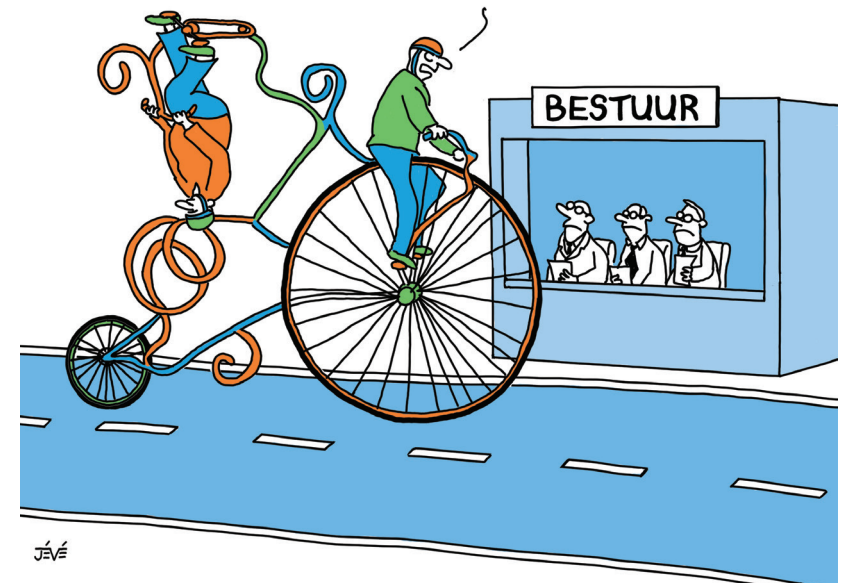
Albert is sportief. Hij bezoekt driemaal per week de sportschool. Dat is geen probleem. In het begin heeft men hem geholpen met de apparatuur, maar die kent hij nu. Hij weet waar alles staat en hij kan zich dus prima redden. De sportschool heeft op enkele apparaten een kleine aanpassing laten aanbrengen: de waarden die je kunt aflezen, worden uitgesproken als je een bepaalde knop omzet.

Albert gaat niet alleen naar de sportschool, hij houdt ook van wielrennen. De Giro d'Italia en de Tour de France volgt hij altijd op de voet. Zelf zou hij ook willen wielrennen, maar dat is helaas niet mogelijk. Maar wat wel kan doet hij ook: samen met zijn broer heeft hij een wedstrijdtracetandem en doet hij mee aan wedstrijden in het kader van de wedstrijdtracetandemsport.

MEETRAINEN MET ANDEREN

Albert is lid van de racevereniging voor blinden en slechtzienden 'Met zijn tweeën'. Hij en zijn broer doen fanatiek aan elke wedstrijd mee. Maar eigenlijk zou hij meer willen dan alleen maar tegen blinden fietsen. Daarom heeft hij zich opgegeven voor de wielierclub van de gemeente Gelijkland, die al diverse landelijk bekende wielrenners heeft afgeleverd. Hij hoopt mee te kunnen doen aan de trainingen.

HET WERKT NU NIET MEER
DEMOTIVEREND VOOR DE
ANDERE LEDEN.

Hij snapt dat hij op de tandem, samen met zijn broer, niet aan wielervedstrijden mee kan doen, maar dat is zijn doel ook niet.

BLINDEN NIET WELKOM

Nadat hij zich heeft opgegeven, krijgt hij een vragenformulier toegestuurd en nadat hij dit formulier heeft ingevuld krijgt hij een uitnodiging voor een gesprek. Samen met zijn broer gaat hij naar het clubgebouw van de wielierclub en daar worden zij ontvangen door twee bestuursleden. Die vallen maar meteen met de deur in huis. Uit het vragenformulier hebben zij begrepen dat Albert blind is en de wielersport met zijn broer beoefent op een wedstrijdtracetandem. Het bestuur is van mening dat er geen sprake kan zijn van gezamenlijke trainingen en dus ook niet van lidmaatschap, omdat het om ongelijke situaties gaat.

CASUS II NIET WELKOM BIJ DE WIELERCLUB

Het is niet realistisch, zo vindt het bestuur, iemand mee te laten trainen op een tandem. De tandem zou altijd in het voordeel zijn en dat zou demotiverend kunnen werken voor de andere leden.

Albert probeert uit te leggen dat het hem niet gaat om wedstrijden en winnen. Aan wedstrijden neemt hij wel deel via de wedstrijdcracetandemsport. Het gaat hem om het contact met andere mensen die gek zijn van wielrennen. Maar het bestuur is niet te vermurwen: bij hen staat alleen maar lidmaatschap open voor mensen die zelf in staat zijn tot wielrennen en dat kan Albert niet.

DISCRIMINATIE BESTRAFT

Albert had snel door dat hier niet tegenop te praten viel. Hij dankte de heren hartelijk voor de tijd die ze genomen hadden om hem persoonlijk te vertellen dat de wielierclub het prefereerde blinden te discrimineren. En hij nam snel afscheid.

Thuisgekomen diende hij een klacht in bij het College voor de rechten van de mens. Het College stelde een onderzoek in naar de klacht. Er werd een hoorzitting belegd en uiteindelijk deed de commissie die de klachten behandelt uitspraak: de wielierclub had Albert op een niet toegelaten wijze gediscrimineerd. De uitspraak kwam een lid van het VN-panel van de gemeente Gelijkland ter ore. Die speelde de uitspraak door aan de verantwoordelijke wethouder. Op zijn beurt nodigde de verantwoordelijke wethouder het bestuur van de wielierclub (dat een jaarlijkse subsidie van de gemeente ontvangt) uit voor een gesprek. In dat gesprek maakte de wethouder duidelijk dat de gemeente het VN-verdrag voor de rechten van personen met een handicap graag wil respecteren. Nu stond nog niet in de subsidievoorwaarden dat een subsidie-ontvangende organisatie zich niet discriminerend mocht opstellen, maar in de volgende subsidievoorwaarden zou dit zeker worden opgenomen.

Het bestuur, dat toch al behoorlijk was geschrokken van de officiële veroordeling, zegde toe er zorg voor te dragen dat de wielierclub zich nooit meer aan discriminatie schuldig zou maken.

.....

VN-Verdrag Gehandicapten

Dit voorbeeld heeft betrekking op Artikel 30:

Deelname aan het culturele leven, recreatie, vrijetijdsbesteding en sport > naar het artikel achterin het boekje

Verdragstekst

ARTIKEL 9

TOEGANKELIJKHEID

- 1** Teneinde personen met een handicap in staat te stellen zelfstandig te leven en volledig deel te nemen aan alle facetten van het leven, nemen de Staten die Partij zijn passende maatregelen om personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen de toegang te garanderen tot de fysieke omgeving, tot vervoer, informatie en communicatie, met inbegrip van informatie- en communicatietechnologieën en –systemen, en tot andere voorzieningen en diensten die openstaan voor, of verleend worden aan het publiek, in zowel stedelijke als landelijke gebieden. Deze maatregelen, die mede de identificatie en bestrijding van obstakels en barrières voor de toegankelijkheid omvatten, zijn onder andere van toepassing op:
- a** gebouwen, wegen, vervoer en andere voorzieningen in gebouwen en daarbuiten, met inbegrip van scholen, huisvesting, medische voorzieningen en werkplekken;
 - b** informatie, communicatie en andere diensten, met inbegrip van elektronische diensten en nooddiensten.
- 2** De Staten die Partij zijn nemen tevens passende maatregelen om:
- a** de implementatie van minimumnormen en richtlijnen voor de toegankelijkheid van faciliteiten en diensten die openstaan voor, of verleend worden aan het publiek, te ontwikkelen, af te kondigen en te monitoren;

- b** te waarborgen dat private instellingen die faciliteiten en diensten die openstaan voor, of verleend worden aan het publiek aanbieden, zich rekenschap geven van alle aspecten van de toegankelijkheid voor personen met een handicap;
- c** betrokkenen te trainen inzake kwesties op het gebied van de toegankelijkheid waarmee personen met een handicap geconfronteerd worden;
- d** openbare gebouwen en andere faciliteiten te voorzien van bewegwijzering in braille en in makkelijk te lezen en te begrijpen vormen;
- e** te voorzien in vormen van hulp en bemiddeling door mensen, met inbegrip van begeleiders, mensen die voorlezen en professionele dovertolken om de toegang tot gebouwen en andere faciliteiten, die openstaan voor het publiek te faciliteren;
- f** andere passende vormen van hulp en ondersteuning aan personen met een handicap te bevorderen, teneinde te waarborgen dat zij toegang hebben tot informatie;
- g** de toegang voor personen met een handicap tot nieuwe informatie en communicatietechnologieën en –systemen, met inbegrip van het internet, te bevorderen;

- h** het ontwerp, de ontwikkeling, productie en distributie van toegankelijke informatie- en communicatietechnologieën, en communicatiesystemen in een vroeg stadium te bevorderen, opdat deze technologieën en systemen tegen minimale kosten toegankelijk worden.

Terug naar

- [Advocaat weert klanten met handicap](#)
- [Onbereikbare bushalte](#)
- [De uitdagingen bij een dagje uit](#)

ARTIKEL 12

GELIJKHEID VOOR DE WET

- 1** De Staten die Partij zijn bevestigen opnieuw dat personen met een handicap overal als persoon erkend worden voor de wet.
- 2** De Staten die Partij zijn erkennen dat personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen in alle aspecten van het leven handelingsbekwaam zijn.
- 3** De Staten die Partij zijn nemen passende maatregelen om personen met een handicap toegang te verschaffen tot de ondersteuning die zij mogelijk behoeven bij de uitoefening van hun handelingsbekwaamheid.
- 4** De Staten die Partij zijn waarborgen dat alle maatregelen die betrekking hebben op de uitoefening van handelingsbekwaamheid, voorzien in passende en doeltreffende waarborgen in overeenstemming met het internationale recht inzake de mensenrechten om misbruik te voorkomen. Deze waarborgen dienen te verzekeren dat maatregelen met betrekking tot de uitoefening van handelingsbekwaamheid de rechten, wil en voorkeuren van de desbetreffende persoon respecteren, vrij zijn van conflicterende belangen of onbehoorlijke beïnvloeding, proportioneel zijn en toegesneden op de omstandigheden van de persoon in kwestie, van toepassing zijn gedurende een zo kort mogelijke periode en onderworpen zijn aan een regelmatige beoordeling door een bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit of gerechtelijke instantie. De waarborgen dienen evenredig te zijn aan de mate waarin deze

VERDRAGSTEKST

maatregelen van invloed zijn op de rechten en belangen van de persoon in kwestie.

- 5 Met inachtneming van de bepalingen van dit artikel nemen de Staten die Partij zijn alle passende en doeltreffende maatregelen om de gelijke rechten te garanderen van personen met een handicap op eigendom of het erven van vermogen en te waarborgen dat zij hun eigen financiële zaken kunnen behartigen en op voet van gelijkheid toegang hebben tot bankleningen, hypotheek en andere vormen van financiële kredietverstrekking en verzekeren zij dat het vermogen van personen met een handicap hen niet willekeurig wordt ontnomen.

.....
Terug naar

⏪ Discriminatie bij een hypotheek

ARTIKEL 19

ZELFSTANDIG WONEN EN DEEL

UITMAKEN VAN DE MAATSCHAPPIJ

De Staten die Partij zijn bij dit Verdrag erkennen het gelijke recht van alle personen met een handicap om in de maatschappij te wonen met dezelfde keuzemogelijkheden als anderen en nemen doeltreffende en passende maatregelen om het personen met een handicap gemakkelijker te maken dit recht ten volle te genieten en volledig deel uit te maken van, en te participeren in de maatschappij, onder meer door te waarborgen dat:

- a personen met een handicap de kans hebben, op voet van gelijkheid met anderen, vrijelijk hun verblijfplaats te kiezen, alsmede waar en met wie zij leven, en niet verplicht zijn te leven in een bepaalde leefregeling;
- b personen met een handicap toegang hebben tot een reeks van thuis, residentiële en andere maatschappij-ondersteunende diensten, waaronder persoonlijke assistentie, noodzakelijk om het wonen en de opname in de maatschappij te ondersteunen en isolatie of uitsluiting uit de maatschappij te voorkomen;
- c de maatschappijdiensten en –faciliteiten voor het algemene publiek op voet van gelijkheid beschikbaar zijn voor personen met een handicap en beantwoorden aan hun behoeften.

.....
Terug naar

⏪ Bezuinigingen bedreigen
onafhankelijk leven

ARTIKEL 20

PERSOONLIJKE MOBILITEIT

De Staten die Partij zijn nemen alle effectieve maatregelen om de persoonlijke mobiliteit van personen met een handicap met de grootst mogelijke mate van zelfstandigheid te waarborgen onder meer door:

- a de persoonlijke mobiliteit van personen met een handicap te faciliteren op de wijze en op het tijdstip van hun keuze en tegen een betaalbare prijs;
- b de toegang voor personen met een handicap tot hoogwaardige mobiliteitshulpmiddelen, -instrumenten, ondersteunende technologieën en vormen van assistentie en bemiddeling door mensen te faciliteren, onder meer door deze beschikbaar te maken tegen een betaalbare prijs;
- c personen met een handicap en gespecialiseerd personeel dat met personen met een handicap werkt, training in mobiliteitsvaardigheden te verschaffen;
- d instellingen die mobiliteitshulpmiddelen, -instrumenten en ondersteunende technologieën produceren, aan te moedigen rekening te houden met alle aspecten van mobiliteit voor personen met een handicap.

.....
Terug naar

⏪ Verboden toegang voor hulphonden

ARTIKEL 24

ONDERWIJS

- 1 De Staten die Partij zijn erkennen het recht van personen met een handicap op onderwijs. Teneinde dit recht zonder discriminatie en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, waarborgen Staten die Partij zijn een inclusief onderwijssysteem op alle niveaus en voorzieningen voor een leven lang leren en wel met de volgende doelen:
 - a de volledige ontwikkeling van het menselijk potentieel en het gevoel van waardigheid en eigenwaarde en de versterking van de eerbiediging van mensenrechten, fundamentele vrijheden en de menselijke diversiteit;
 - b de optimale ontwikkeling door personen met een handicap van hun persoonlijkheid, talenten en creativiteit, alsmede hun mentale en fysieke mogelijkheden, naar staat van vermogen;
 - c het in staat stellen van personen met een handicap om effectief te participeren in een vrije maatschappij.
- 2 Bij de verwezenlijking van dit recht waarborgen de Staten die Partij zijn dat:
 - a personen met een handicap niet op grond van hun handicap worden uitgesloten van het algemene onderwijssysteem, en dat kinderen met een handicap niet op grond van hun handicap worden uitgesloten van gratis en verplicht basisonderwijs of van het voortgezet onderwijs;
 - b personen met een handicap toegang hebben tot inclusief, hoogwaardig en gratis basisonderwijs en tot voortgezet onderwijs en wel op basis van gelijkheid met anderen in de gemeenschap waarin zij leven;

- c redelijke aanpassingen worden verschaft naar gelang de behoefte van de persoon in kwestie;
 - d personen met een handicap, binnen het algemene onderwijssysteem, de ondersteuning ontvangen die zij nodig hebben om effectieve deelname aan het onderwijs te faciliteren;
 - e doeltreffende, op het individu toegesneden, ondersteunende maatregelen worden genomen in omgevingen waarin de cognitieve en sociale ontwikkeling wordt geoptimaliseerd,
- 3 De Staten die Partij zijn stellen personen met een handicap in staat praktische en sociale vaardigheden op te doen, teneinde hun volledige deelname aan het onderwijs en als leden van de gemeenschap op voet van gelijkheid te faciliteren. Daartoe nemen de Staten die Partij zijn passende maatregelen, waaronder:
- a het faciliteren van het leren van braille, alternatieve schrijfwijzen, het gebruik van ondersteunende en alternatieve communicatiemethoden, -middelen en -vormen, alsmede het opdoen van vaardigheden op het gebied van oriëntatie en mobiliteit en het faciliteren van ondersteuning en begeleiding door lotgenoten;
 - b het leren van gebarentaal faciliteren en de taalkundige identiteit van de gemeenschap van doven bevorderen;
 - c waarborgen dat het onderwijs voor personen, en in het bijzonder voor kinderen, die blind, doof of doofblind zijn, plaatsvindt in de talen en met de communicatiemethoden en -middelen die het meest geschikt zijn voor de

desbetreffende persoon en in een omgeving waarin hun cognitieve en sociale ontwikkeling worden geoptimaliseerd.

- 4 Teneinde te helpen waarborgen dat dit recht verwezenlijkt kan worden, nemen de Staten die Partij zijn passende maatregelen om leerkrachten aan te stellen, met inbegrip van leerkrachten met een handicap, die zijn opgeleid voor gebarentaal en/of braille, en leidinggevenden en medewerkers op te leiden die op alle niveaus van het onderwijs werkzaam zijn. Bij deze opleiding moeten de studenten worden getraind in het omgaan met personen met een handicap en het gebruik van de desbetreffende ondersteunende communicatie en andere methoden, middelen en vormen van en voor communicatie, onderwijstechnieken en materialen om personen met een handicap te ondersteunen.
- 5 De Staten die Partij zijn waarborgen dat personen met een handicap, zonder discriminatie en op voet van gelijkheid met anderen, toegang verkrijgen tot algemeen universitair en hoger beroepsonderwijs, beroepsonderwijs, volwasseneneducatie en een leven lang leren. Daartoe waarborgen de Staten die Partij zijn dat redelijke aanpassingen worden verschaft aan personen met een handicap.

Terug naar

 Geen toelating tot een praktijkschool?

ARTIKEL 27

WERK EN WERKGELEGENHEID

- 1 De Staten die Partij zijn erkennen het recht van personen met een handicap op werk, op voet van gelijkheid met anderen; dit omvat het recht op de mogelijkheid in het levensonderhoud te voorzien door middel van in vrijheid gekozen of aanvaard werk op een arbeidsmarkt en in een werkomgeving die open zijn, waarbij niemand wordt uitgesloten, en die toegankelijk zijn voor personen met een handicap. De Staten die Partij zijn waarborgen en bevorderen de verwezenlijking van het recht op werk, met inbegrip van personen die gehandicapt raken tijdens de uitoefening van hun functie, door het nemen van passende maatregelen, onder meer door middel van wetgeving, teneinde onder andere:
- a discriminatie op grond van handicap te verbieden met betrekking tot alle aan-gelegenheden betreffende alle vormen van werkgelegenheid, waaronder voorwaarden voor de werving, aanstelling en indiensttreding, voortzetting van het dienstverband, carrièremogelijkheden en een veilige en gezonde werkomgeving;
 - b het recht van personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen te beschermen op rechtvaardige en gunstige arbeidsomstandigheden, met inbegrip van gelijke kansen en gelijke beloning voor werk van gelijke waarde, een veilige en gezonde werkomgeving, waaronder bescherming tegen intimidatie, alsmede de mogelijkheid tot rechtsherstel bij grieven;
 - c te waarborgen dat personen met een handicap hun arbeids-en vakbondsrechten op voet van gelijkheid met anderen kunnen uitoefenen;
 - d personen met een handicap in staat te stellen effectieve toegang te krijgen tot technische en algemene beroepskeuzevoorlichtings-programma's, arbeidsbemiddeling, beroeps-onderwijs en vervolgoopleidingen;
 - e de kans op werk en carrièremogelijkheden voor personen met een handicap op de arbeidsmarkt te bevorderen, alsmede hen te ondersteunen bij het vinden, verwerven en behouden van werk, dan wel de terugkeer naar werk;
 - f de kansen te bevorderen om te werken als zelfstandige, op het ondernemerschap, het ontwikkelen van samenwerkingverbanden en een eigen bedrijf te beginnen;
 - g personen met een handicap in dienst te nemen in de publieke sector;
 - h de werkgelegenheid voor personen met een handicap in de private sector te bevorderen door middel van passend beleid en passende maatregelen, waaronder voorkeursbeleid, aanmoedigingspremies en andere maatregelen;
 - i te waarborgen dat op de werkplek wordt voorzien in redelijke aanpassingen voor personen met een handicap;
 - j te bevorderen dat personen met een handicap werkervaring kunnen opdoen op de vrije arbeidsmarkt;
 - k de beroepsmatige en professionele re-integratie van en programma's ten behoeve van het behoud van hun baan en terugkeer naar werk voor personen met een handicap te bevorderen.

- 2 De Staten die Partij zijn waarborgen dat personen met een handicap niet in slavernij worden gehouden of anderszins worden gedwongen tot het verrichten van arbeid en op voet van gelijkheid met anderen worden beschermd tegen gedwongen of verplichte arbeid.

.....
Terug naar

⏪ Afgewezen in een sollicitatieprocedure

ARTIKEL 29

PARTICIPATIE IN HET POLITIEKE EN OPENBARE LEVEN

- i De Staten die Partij zijn garanderen personen met een handicap politieke rechten en de mogelijkheid deze op voet van gelijkheid met anderen te genieten, en verplichten zich:
- a te waarborgen dat personen met een handicap effectief en ten volle kunnen participeren in het politieke en openbare leven, hetzij rechtstreeks, hetzij via in vrijheid gekozen vertegenwoordigers, met inbegrip van het recht, en de gelegenheid, voor personen met een handicap hun stem uit te brengen en gekozen te worden, onder andere door:
- i te waarborgen dat de stemprocedures, -faciliteiten en voorzieningen adequaat, toegankelijk en gemakkelijk te begrijpen en te gebruiken zijn;
- ii het recht van personen met een handicap te beschermen om in het geheim hun stem uit te brengen bij verkiezingen en publieksreferenda zonder intimidatie en om zich verkiesbaar te stellen, op alle niveaus van de overheid een functie te bekleden en alle openbare taken uit te oefenen, waarbij het gebruik van ondersteunende en nieuwe technologieën, indien van toepassing, wordt gefaciliteerd;
- iii de vrije wilsuiting van personen met een handicap als kiezers te waarborgen en daartoe, waar nodig, op hun verzoek ondersteuning toe te staan bij het uitbrengen van hun stem door een persoon van hun eigen keuze;

- b actief een omgeving te bevorderen waarin personen met een handicap effectief en ten volle kunnen participeren in de uitoefening van openbare functies, zonder discriminatie en op voet van gelijkheid met anderen en hun participatie in publieke aangelegenheden aan te moedigen, waaronder:
- i de participatie in non-gouvernementele organisaties en verenigingen die zich bezighouden met het openbare en politieke leven in het land en in de activiteiten en het bestuur van politieke partijen;
- ii het oprichten en zich aansluiten bij organisaties van personen met een handicap die personen met een handicap vertegenwoordigen op internationaal, nationaal, regionaal en lokaal niveau.

.....
Terug naar

⏪ Politieke participatie?

⏪ Verkiezingen met obstakels

ARTIKEL 30

DEELNAME AAN HET CULTURELE LEVEN, RECREATIE, VRIJETIJDS-BESTEDING EN SPORT

- i De Staten die Partij zijn erkennen het recht van personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen deel te nemen aan het culturele leven en nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat personen met een handicap:
- a toegang hebben tot cultuuruitingen in toegankelijke vorm;
- b toegang hebben tot televisieprogramma's, films, theater en andere culturele activiteiten in toegankelijke norm;
- c toegang hebben tot plaatsen voor culturele uitvoeringen of diensten, zoals theaters, musea, bioscopen, bibliotheken en dienstverlening op het gebied van toerisme en zo veel mogelijk toegang tot monumenten en plaatsen van nationaal cultureel belang.
- 2 De Staten die Partij zijn nemen alle passende maatregelen om personen met een handicap de kans te bieden hun creatieve, artistieke en intellectuele potentieel te ontwikkelen en gebruiken, niet alleen ten eigen bate maar ook ter verrijking van de maatschappij.
- 3 De Staten die Partij zijn nemen alle passende maatregelen in overeenstemming met het internationale recht om te waarborgen dat wetgeving ter bescherming van de intellectuele eigendom geen onredelijke of discriminatoire belemmering vormt voor de toegang van personen met een handicap tot cultuuruitingen.

- 4 Personen met een handicap hebben op voet van gelijkheid met anderen recht op erkenning en ondersteuning van hun specifieke culturele en taalkundige identiteit, met inbegrip van gebarentalen en de dovencultuur.
- 5 Teneinde personen met een handicap in staat te stellen op voet van gelijkheid met anderen deel te nemen aan recreatie, vrijetijdsbesteding en sportactiviteiten, nemen de Staten die Partij zijn passende maatregelen:
- a teneinde deelname van personen met een handicap aan algemene sportactiviteiten op alle niveaus zo veel mogelijk aan te moedigen en te bevorderen;
- b teneinde te waarborgen dat personen met een handicap de kans krijgen handicapspecifieke sport- en recreatieactiviteiten te organiseren, ontwikkelen en daaraan deel te nemen en daartoe te bevorderen dat hen op voet van gelijkheid met anderen passende instructie, training en middelen worden verschaft;
- c teneinde te waarborgen dat personen met een handicap toegang hebben tot sport-, recreatie- en toeristische locaties;
- d te waarborgen dat kinderen met een handicap op voet van gelijkheid met andere kinderen kunnen deelnemen aan spel-, recreatie-, vrijetijds- en sportactiviteiten, met inbegrip van activiteiten in schoolverband;
- e teneinde te waarborgen dat personen met een handicap toegang hebben tot diensten van degenen die betrokken zijn bij de organisatie van recreatie-, toeristische, vrijetijds- en sportactiviteiten.

.....

Terug naar

 Niet welkom bij de wielclub

Colofon

TEKST

Stimulansz, Wim Peters

ILLUSTRATIES

Cartoon Blanche

UITGAVE

Stimulansz
Postbus 2758
3500 GT Utrecht
T (030) 298 28 00
F (030) 298 28 01
www.stimulansz.nl
info@stimulansz.nl

Deze uitgave wordt u gratis aangeboden door Stimulansz
in het kader van de op handen zijnde ratificatie van het VN-verdrag
gehandicapten.

© 2016 Stimulansz

Over Stimulansz

Stimulansz draagt met toonaangevende kennis, vakmanschap en innovatie bij aan de slagkracht in de volle breedte van het sociaal domein. Wij helpen gemeenten om hun nieuwe rollen - waarin ze regisseren en faciliteren in het sociaal domein - vorm te geven en te versterken. We maken wet- en regelgeving voor professionals en burgers toegankelijk in de vorm van informatie en ondersteuning. We doen dit in klare taal.

We trainen en adviseren vanuit een diepgaande kennis van de praktijk. In bedrijfsvoering nemen we het voortouw met producten en diensten op het gebied van kwaliteit en benchmarking, en met het verzamelen en duiden van data. We bieden oplossingen met praktische waarden.

‘Onze kracht is dat we de praktijk van de professionals in het sociaal domein door en door kennen, dat onze adviezen en producten praktisch van aard zijn en gericht op het vergroten van de effectiviteit van de primaire processen in het sociaal domein.’

**Onze klanten zeggen over ons:
‘Stimulansz is vertrouwd, gedegen,
accuraat en levert werk af met een
hoog kwaliteitsniveau’**